

Plinio N. H. l. 33. c. 6. derivant ex μετα post, & ἄλλον, aliud, quia ubicunque una inventa est vena, non procul invenitur alia: hinc μεταλλεύω scrutor, diligenter inqviro, wie man mit der Wündschel-Nuthe die Gänge ausrichtet /und derselben Streichen und Stunde durch den Compas erforschet. Neque tamen heic prætereunda est ista allusio, quam Zehnerus in Similitud. Bibl. p. m. 3. exprimit, μεταλλον scil. ac μεταλλᾶν à radice Syriacâ ܡܬܠܐ parabolam proposuit, deducens: μεταλλᾶν enim, inquit, est studiosè & curiosè inqvirere, quali peruestigatione cum primis in explicatione similitudinum opus est, quod Syracides docet c. 39. v. 2. 3. ἐν σφοδαῖς παραβολῶν συνεισελεύσεται, καὶ ἐν αἰνίγμασι παραβολῶν ἀνασραφήσεται. Altera compositionis pars ἐργία, extra compositionem non occurrit. significat idem ac ἔργον, opus, ubi κατ' ἐξοχήν huc quadrat derivatio, quâ aliqui illud deducunt ab ἔρα, terra, ut sit quasi ἔραγον quòd post mundum conditum primus labor terræ excolendæ fuerit impensus. Germanicè Bergwerk.

§. 10. Est autem Metallurgia alioqvi vocabulum satis ambiguum, idque propter metallum. Uti enim hoc apud Romanos adjecto verbo, pœnæ species erat servitutem irrogans atque libertatem adimens, ut ex Jure Romano constat; sic etiam ipsa metallurgia hujusmodi civilis mors dici poterat, quam μεταλλοῦργος h. e. ad metallum damnatos subire oportebat. Quâ pœnâ servi in subterraneis specubus tanquam à communi luce semoti, & ceu vivi sepulti, sæpè fame, labore, vapore atque ruina necabantur, quod Ægyptiorum inventum dicit Anastas. à valle quietis Face histor. Lipsii Admir. l. 2. p. m. 455. Hoc modò etiam crudelitas Arrianorum erga Christianos Catholicos exercebatur: quanquam aliàs non unius generis fuerit. Siquidem aliam leviolem, aliam atrociolem fuisse historię tradunt, hoc discriminis inter damnationem in metallum h. e. metallurgiam, & inter opus metalli sive metallurgiæ facientes, ut illa gravioribus malis; hæc lenioribus condemnatos presserit. quæ tamen acceptio neutiquam hujus loci est.

§. 11. Deinde sicuti Physici metalli nomine omnes septem species, ut vulgò numerantur, comprehendunt, suamque distinctionem inter perfectâ & imperfectâ metalla non observant, nomen hoc